

ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ КОЛЕДЖІ ЯК ПОКАЗНИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Прокопенко Т. С., Кудрявцева Т. О., Вахніна Н. Г.

Коледж Національного фармацевтичного університету, м. Харків

Фармацевтична галузь належить до найпріоритетних і соціально значущих напрямів розвитку економіки України. Сучасна фармацевтична освіта згідно з Концепцією «фармацевта семи зірок», розробленою й запропонованою ВООЗ та Міжнародною фармацевтичною федерацією, покликана здійснювати підготовку сучасного, висококваліфікованого, ринково-зорієнтованого працівника медичної галузі.

Вітчизняні науковці, зокрема О. Мінцер, О. Рижов, В. Марценюк, Л. Бабінцева та ін. до переліку головних завдань вищої професійної освіти відносять: розроблення сучасних навчальних структур; створення єдиного освітнього простору на основі сучасних інформаційних технологій; створення умов для самоосвіти особистості, для оновлення знань протягом усього професійного життя тощо.

Деякі дослідники вважають, що існує потреба у вирішенні питання забезпечення наукового-методичного супроводу процесу модернізації професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні та виконання Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір». Саме якість освіти є необхідною передумовою становлення та розвитку фахівців фармацевтичного сектора, їх здатності бути конкурентоспроможними на ринку праці, розвиватися та працювати за нових умов (Кайдалова А., Посилкіна О., 2016).

Метою публікації є висвітлення основних етапів упровадження системи управління якістю у фармацевтичному коледжі.

У педагогічній науці, категорія якості конкретизується в категорію якості вищої освіти. Дослідивши різні тлумачення концепції якості вищої освіти в науковій літературі, ми можемо виокремити її головні складові: 1) наявність громадянських, побутових та професійних компетенцій особистості; 2) відповідність досягнутих освітніх результатів встановленим цілям або державним стандартам; 3) відповідність освіти очікуванням і потребам особистості та суспільства (О. Калініна, 2015).

Ми погоджуємося з науковцями та розуміємо якість освіти як багатовимірне поняття, яке охоплює усі аспекти діяльності освітнього закладу: освітні та навчальні програми, педагогічний та науково-педагогічний склад, науково-дослідницьку діяльність, контингент здобувачів освіти, навчальну та матеріально-технічну базу, освітнє середовище та ресурси.

Деякі аспекти впровадження системи оцінювання якості освіти у вищій школі розглянуто у працях вітчизняних та зарубіжних науковців (Л. Гут, А. Зінкіна, О. Каменської, В. Поляно, та ін., 2013-2018). Але, слід визнати, що сьогодні питання ефективності показників діяльності освітніх закладів, зокрема коледжів, у наукових публікаціях висвітлено недостатньо.

На сучасному етапі індикаторами якості освіти є: вимоги до якості професійно-практичної підготовки з боку споживачів освітніх послуг; вимоги роботодавців до випускників освітніх закладів, як до майбутніх претендентів на робочі місця; оцінка рівня підготовки випускників. Відповідно, система управління якістю має охоплювати дві підсистеми – контроль якості надання освітніх послуг і оцінку якості результату.

Отже, очікуваннями від упровадження системи управління якістю в Коледжі НФаУ є такими:

- істотне покращення та оптимізація діяльності та підвищення результативності й ефективності роботи;

- сприяння досягненню очікувань споживачів;
- досягнення високої якості своїх послуг для задоволення потреб і вимог споживачів;
- відкриття нових можливостей та збереження вже зайнятих сегментів ринку послуг у сфері фармацевтичної освіти;
- отримання визнання з боку замовників через процедуру сертифікації;
- можливість участі у міжнародних освітніх проектах підготовки фармацевтів та обміну досвідом викладачів.

Першим кроком до досягнення цих очікувань є впровадження системи управління якістю освіти (СУЯ). Процес управління якістю складається з трьох основних складових: планування якості, забезпечення якості та контроль якості.

Розроблено стратегічні цілі Коледжу НФаУ на 2019-2025 р.р., а саме: запровадити входження коледжу до системи управління якістю НФаУ; сприяти консолідації фармацевтичної спільноти вітчизняних коледжів та училищ галузі охорони здоров'я; проводити всеукраїнські фахові заходи з метою посилення іміджу коледжу та здійснення профорієнтаційної роботи; зміцнювати кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне забезпечення шляхом використання потенціалу університету; з метою науково-методичного супроводу запровадити кураторство методичних профільних комісій університету над цикловими комісіями коледжу.

Оскільки Коледж є структурним підрозділом НФаУ, визначено, що впровадження СУЯ буде ґрунтуватися на основі моделі, яку розроблено та впроваджено в університеті.

На першому (підготовчому) етапі керівництвом прийнято рішення про впровадження СУЯ; призначено представника керівництва з якості; сформовано робочу групу відповідальних виконавців; скомплектовано стандарти і літературу по СУЯ.

На другому (організаційному) етапі відбувалося навчання членів робочої групи, а саме: ознайомлення зі структурою та специфікою СУЯ НФаУ; з основними положеннями та вимогами стандартів серії ISO 9001:2015, Настановою з управління Університетом, переліком процесів СУЯ Університету та їх взаємозв'язками. На цьому етапі відбувся інформаційний семінар-нарада з представниками відділу управління якістю НФаУ та інформування педагогічних працівників коледжу про впровадження СУЯ; членами робочої групи проаналізовано цілі та завдання впровадження СУЯ, ресурсні можливості коледжу; затверджено цілі та політику в сфері якості; побудовано процесну модель, визначено керівників.

Третій етап (документальний), охоплює документування СУЯ: визначення переліку документів, форми протоколів, внутрішні регламенти і процедури, настанова з якості, що забезпечують функціонування документообігу; встановлення вимог до оформлення документів.

Наступний етап визначено як діяльнісний, що передбачає упровадження в дію СУЯ (попередня оцінка СУЯ; експертиза, погодження та доопрацювання документів СУЯ; впровадження СУЯ в кожному структурному підрозділі; розробка план внутрішнього аудиту та його проведення).

На подальших етапах заплановано сертифікація системи якості та оцінка ефективності СУЯ, коригування, виконання коригувальних та запобіжних дій та постійне поліпшування.

Висновки. Упровадження визначених педагогічних умов забезпечить реалізацію проекту входження Коледжу як структурного підрозділу до СУЯ НФаУ. Така політика надає освітньому закладу низку переваг, поліпшує показники його діяльності. Перспективи розвитку коледжу очевидні: визнання на вітчизняному та міжнародному освітньому просторі; довіра роботодавців, споживачів і замовників освітніх послуг; безперервне вдосконалення якості освіти; використання наукових підходів в реалізації освітнього процесу; систематична самооцінка; попередження ризиків; формування корпоративної культури, зокрема стосовно якості професійної підготовки майбутніх фармацевтів тощо.